Lietas Nr. A420391413
Lietas arhīva Nr. A42-03914-13/36

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Jelgavā 2013.gada 28.novembrī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese S.Ozola,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. B/ (turpmāk – pieteicējs) pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Valsts policijas Zemgales reģionālās pārvaldes Bauskas iecirknim organizēt dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši normatīvajiem aktiem un uzskaitīt dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši faktiski nostrādātajam laikam par laika periodu no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam, atzīt par prettiesisku Valsts policijas Zemgales reģionālās pārvaldes rīcību, ieturot no pieteicēja atalgojuma 16,60 latus laika periodā no 2012.gada februāra līdz 2012.gada oktobrim, un atlīdzināt mantiskos zaudējumus 16,60 latu apmērā un morālo kaitējumu 5000 latu apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts policijas priekšnieka 2013.gada 10.maija lēmumu Nr.178 (turpmāk – Lēmums), izskatot pieteicēja 2013.gada 6.marta iesniegumu, atteikts atzīt pieteicēja tiesības uz morālā kaitējuma kompensāciju 5000 latu apmērā un mantiskā zaudējuma 39,19 latu apmērā atlīdzināšanu, nekonstatējot prettiesisku iestādes faktisko rīcību.

Lēmumā konstatēts turpmāk minētais.

[1.1] Pieteicējs 2012.gada 19.jūlijā vērsies Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Bauskas iecirknī par dienesta pienākumu izpildes laika organizāciju [par ierašanos darbā 2012.gada 15.jūlijā (nedēļas atpūtas dienā)].

2012.gada 17.augustā pieteicējam tika sniegta atbilde, kurā paskaidrots, ka Kārtības policijas nodaļu inspektoru darbs tiek organizēts, ievērojot summēto dienesta pienākumu izpildes laiku, kas noteikts ar Valsts policijas Zemgales pārvaldes priekšnieka 2009.gada 18.septembra pavēli Nr.25 (turpmāk – Pavēle Nr.25) un ievērojot Valsts policijas 2009.gada 3.jūnija noteikumus Nr.10 „Par dienesta pienākumu izpildes un darba laika organizācijas un uzskaites kārtību Valsts policijā" (turpmāk – Noteikumi Nr.10). [Izvērtējot iesniegumā norādīto, atbildē norādīts, ka pieteicējam bija saistošs augstākas amatpersonas mutvārdu rīkojums 2012.gada 15.jūlijā no plkst.13.00 līdz plkst.20.00 veikt savus pienākumus, vienlaicīgi pastāvot iespējai atrasties mājas dežūrā un izbraukt norīkojumā, saņemot norādījumus. Ja dienesta pienākumus bija nepieciešams veikt brīvdienā, nostrādātās stundas, iesniedzot ziņojumu tiešajam priekšniekam, varēja tikt izmantotas (kā brīvas) pieteicējam vēlamajā laikā kādā no citām darba dienām].

Pieteicējs atkārtoti 2012.gada 13.septembrī vērsās ar iesniegumu Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldē par dienesta pienākumu izpildes laika organizāciju [norādījis, ka ārējie normatīvie akti neparedz ziņojuma iesniegšanu par atpūtas laika piešķiršanu; visu dežūras laiku atradies darba vietā; nav iepazīstināts ar Pavēli Nr.25, darba laika grafikā nav uzskaitīts viss dienesta pienākumu izpildes laiks (darba ārpus grafika) un netika piešķirts tiesību aktos noteiktais nedēļas atpūtas laiks]. [Šajā iesniegumā pieteicējs papildus norādījis, ka amata pienākumu izpildei viņam ir piešķirta mobilā telefona SIM karte (ar 2012.gada 16.janvāra līgumu Nr.49) ar sarunu limitu Ls0 un 2012.gadā no darba samaksas ieturēts kopā Ls28,77, pārkāpjot Darba likuma 79.panta nosacījumus].

2012.gada 16.oktobrī pieteicējam tika sniegta atbilde, kurā norādīts, ka pieteicējs, uzsākot darbu Bauskas iecirknī, tika informēts par to, ka darbs tiek organizēts saskaņā ar dienesta pienākumu izpildes grafiku, ar kuru katru mēnesi pieteicējs tika iepazīstināts, ko apliecina viņa paraksti par iepazīšanos. Attiecībā uz ieturējumiem no darba samaksas, izmantojot mobilo tālruni, norādīts, ka pieteicējs 2012.gada 16.janvārī ir parakstījis līgumu Nr.49, kura 3.punktā ir noteikts, ka tiek apmaksāta tikai abonēšanas maksa ar mobilo pakalpojumu limitu Ls0. Savukārt līguma 9.un 10.punktā noteiks, ka mobilo sakaru operatora rēķinā norādīto sarunu

pakalpojumu summu, kas pārsniedz šā līguma 3.punktā noteikto limitu, sedz nodarbinātais (pieteicējs), ieturot to no atalgojuma.

Apstrīdot iepriekš sniegtās atbildes, pieteicējs 2012.gada 8.novembrī vērsās pie Valsts policijas priekšnieka par dienesta pienākumu izpildes laika organizāciju, norādot, ka Zemgales reģiona pārvalde nav objektīvi veikusi iesniegumā norādīto faktu pārbaudi.

Ar Valsts policijas priekšnieka 2012.gada 12.decembra lēmumu Nr.20/M-13318 atcelta Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes 2012.gada 16.oktobra sniegtā atbilde un uzlikts par pienākumu atkārtoti izskatīt pieteicēja 2012.gada 13.septembra iesniegumu.

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvalde 2013.gada 10.janvārī (atkārtoti 20.februārī) sniedza pieteicējam atbildi, norādot ka, pārbaudot pieteicēja dienesta pienākumu izpildes (darba laika) uzskaiti par laika periodu no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam, uzskaite veikta atbilstoši tiesību normām un faktiski nostrādātais laiks nepārsniedz tiesību normās noteikto summēto dienesta pienākumu izpildes laiku – nepārsniedz normālā dienesta pienākumu izpildes laiku stundu skaitu četru mēnešu uzskaites periodā. Attiecīgajā periodā virsstundu darbā pieteicējs nav iesaistīts.

Minētās atbildes pieteicējs apstrīdēja Iekšlietu ministrijā, kas apstrīdēšanas iesniegumu pārsūtīja Valsts policijas priekšniekam.

[1.2] Valsts policija, atsaucoties uz Administratīvā procesa likuma 92. pantu, Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšana likuma normām un tiesu praksi, konkrētajā gadījumā nekonstatēja pieteicēja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisku aizskārumu.

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvalde ir pārbaudījusi pieteicēja dienesta pienākumu izpildes (darba laika) uzskaiti par laika periodu no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam un secinājusi, ka minētā uzskaite veikta atbilstoši tiesību normām un faktiski nostrādātais darba laiks nepārsniedz tiesību normās noteikto summēto dienesta pienākumu izpildes laiku, līdz ar to nekādi pārkāpumi attiecībā par pieteicēja nodarbināšanu neatbilstoši normatīvo aktu prasībām nav konstatējami.

Ņemot vērā to, ka nav konstatēts pieteicēja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums, nav vērtējams jautājums par morālā kaitējuma atlīdzinājuma piešķiršanu.

[1.3] Attiecībā uz pieteicēja lūgumu atlīdzināt mantisko zaudējumu (ieturējumi no darba samaksas no 2012.gada februāra līdz *2012.gada oktobrim*) Ls39,19 apmērā, Valsts policija norāda, ka detalizētas atbildes jau ir sniegusi Valsts policijas Zemgales reģiona pārvalde 2013.gada 10.janvārī (atbilde Nr.20/16-1817) un 2012.gada 16.oktobrī (atbilde Nr.20/16-58637). Valsts policija pievienojas Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes sniegtajam viedoklim un neuzskata par lietderīgu atkārtoti izklāstīt argumentus, kāpēc pieteicēja prasījums par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu ir nepamatots.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2013.gada 7.jūnijā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmumu, kas pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Pieteikumā pieteicējs norāda, ka Valsts policijas vadība ignorē amatpersonas tiesības, jo vadās no Zemgales reģiona pārvaldes iecirkņa amatpersonas sniegtās objektīvajai patiesībai neatbilstošas informācijas. Pieteicējs uzskata, ka būtiski ir ierobežotas amatpersonas cilvēktiesības, tas ir, Latvijas Republikas Satversmes 107.pantā garantētās tiesības uz atpūtu. Līdz ar to pieteicējam nodarīts ne tikai mantiskais, bet arī personiskais un morālais kaitējums, kas ir kaitējums kā amatpersonas godam un cieņai, kā arī radītas fiziskas ciešanas, kas izpaužas kā stress, bezspēcība sistēmas priekšā.

[2.2] Tiesā 2013.gada 30.septembrī saņemtajā pieteicēja papildu paskaidrojumā norādīts, ka pieteicējs precizē prasījumu attiecībā uz mantisko zaudējumu Ls16,60 apmērā. Minētais zaudējums ir radies, jo pieteicējam amata pienākumu izpildei tika piešķirta mobilā telefona SIM karte (2012.gada 16.janvāra līgums Nr.49), bet tiek izmantots privātais mobilais telefons (ar piešķirto SIM karti) tikai dienesta vajadzībām. Ieturējumi no darba samaksas veikti bez darbinieka rakstveida piekrišanas, kas ir pretrunā Darba likuma 79.panta 1.punktā noteiktajam.

[3] Valsts policija rakstveida paskaidrojumā tiesai norādījusi, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus un noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un liecinieku liecības, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms pilnībā.

[5] Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma (turpmāk – Dienesta gaitas likums) VII nodaļā ietvertās tiesību normas regulē dienesta pienākumu izpildes laika organizāciju iestādē. Dienesta gaitas likuma 26.pants noteic, ka amatpersonu dienesta pienākumu izpildes laiku organizē iestādes vadītājs (pirmā daļa) un, ņemot vērā dienesta pienākumu raksturu, iestādes vadītājs vai viņa pilnvarota amatpersona nosaka konkrētu dienesta pienākumu izpildes laika organizācijas veidu attiecīgajā struktūrvienībā vai atsevišķām amatpersonām.

No lietas materiālos esošajiem dokumentiem tiesa konstatē, ka ar Noteikumiem Nr.10 (spēkā no 03.06.2009. līdz 20.08.2012.) ir noteikta Valsts policijas amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta pienākumu izpildes darba laika organizācijas un uzskaites kārtība (*lietas 74.-85.lapa*). Tāpat, pamatojoties uz Dienesta gaitas likumu un šiem noteikumiem, ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes priekšnieka Pavēli Nr.25 amatpersonām (pēc amata) ir noteikts konkrēts dienesta pienākumu izpildes laika organizācijas veids – summētais dienesta pienākumu izpildes laiks.

Strīdus periodā no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam pieteicējs kā Kārtības policijas nodaļas inspektors bija dienestā Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Bauskas iecirknī. Tātad saskaņā ar Pavēles Nr.25 4.punktu pieteicējam bija noteikts summētais dienesta pienākumu izpildes laiks, kas atbilstoši Dienesta gaitas likuma 29.pantam nedrīkst pārsniegt normālā dienesta pienākumu izpildes laika stundu skaitu četru mēnešu uzskaites periodā (otrā daļa), bet nedēļas atpūtas laiks septiņu dienu periodā nedrīkst būt īsāks par 36 stundām pēc kārtas (trešā daļa).

Turklāt Dienesta gaitas likuma 29.pants paredz, ka, ņemot vērā dienesta nepieciešamību, ar iestādes vadītāja vai viņa pilnvarotas amatpersonas rīkojumu (pavēli) amatpersonu var iesaistīt dienesta pienākumu izpildē virs noteiktā dienesta pienākumu izpildes laika, nedēļas atpūtas dienās un likumā noteiktajās svētku dienās, kā arī nedēļas atpūtas laikā, nepārsniedzot 144 stundas četru mēnešu periodā (pirmā daļa). Ja amatpersonai noteikts summētais dienesta pienākumu izpildes laiks, šā panta pirmajā daļā minētā laika uzskaites periods ir četri kalendāra mēneši (otrā daļa).

Savukārt Dienesta gaitas likuma 31.pants noteic iestādes pienākumu veikt dienesta pienākumu izpildes laika uzskaiti, aizpildot dienesta pienākumu izpildes laika uzskaites tabulas (otrā daļa).

[6] Dienesta gaitas likuma 3.panta (likuma darbība) otrā daļa noteic, ka uz amatpersonu *neattiecas* darba tiesiskās attiecības reglamentējošo normatīvo aktu normas, izņemot normas, kas nosaka termiņus, tajā skaitā noilguma termiņu, atšķirīgas attieksmes aizliegumu, darba samaksas izmaksas laiku, veidu un aprēķinu, atlīdzību gadījumos, kad darbinieks neveic darbu attaisnojošu iemeslu dēļ, ieturējumus no darba samaksas un to ierobežojumus, darbinieka civiltiesisko atbildību, laiku, kas dod tiesības uz ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma piešķiršanu, atvaļinājuma piešķiršanu bērna tēvam, adoptētājam vai citai personai un bērna kopšanas atvaļinājuma piešķiršanu, kā arī tiesības, kas pienākas grūtniecēm un sievietēm, kuras baro bērnu ar krūti, un sievietēm pēcdzemdību periodā līdz vienam gadam.

Līdz ar to nepamatots ir pieteicēja pārstāvja tiesas sēdē izteiktais viedoklis, ka uz amatpersonu, kas dien Valsts policijā, piemērojamas arī Darba likuma normas, kas regulē darba laika organizāciju.

Dienesta gaitas likums un uz tā pamata izdotie iekšējie normatīvie akti (arī pavēles) noteic Valsts policijas darba laika organizācijas kārtību, kas saistīti ar darba laika uzskati un dienesta pienākumu pildīšanu.

[7] No lietas materiāliem un lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem secināms, ka lietā pamatā pastāv strīds par gadījumu (laika periodu) – no 2012.gada 12.jūlija plkst.8.00 līdz 2012.gada 13.jūlija plkst.13.00 [tā norādījis pieteicējs] un 2012.gada 15.jūlijā no plkst.13.00 līdz plkst.20.00, kad pēc pieteicēja vārdiem viņš ticis nodarbināts (pildījis dienesta pienākumus), neievērojot tiesību normās noteikto darba laiku, neuzskaitot visu dienesta pienākumu izpildes laiku, kas veikts ārpus noteiktā darba grafika, un nepiešķirot tiesību aktos noteikto atpūtas laiku.

Pieteicējam saskaņā ar dienesta pienākumu izpildes (darba laika) grafiku, kas sastādīts 2012.gada 19.jūnijā (*lietas 119.lapa*), 12.jūlijā bija noteikta dežūrmaiņa (D1) no plkst.9.00 līdz plkst.21.00 un (D2) no plkst.21.00 līdz plkst.9.00 – jāstrādā 8 stundas; 13.jūlijā bija noteikts darbs no rīta (R) no plkst.8.00 līdz plkst.16.30 – jāstrādā 8 stundas; 15.jūlijā nebija paredzēts darbs (0 stundas).

Dienesta pienākumu izpildes (darba laika) grafikā, kas sastādīts 2012.gada 30.jūlijā, ir veiktas izmaiņas un attiecībā uz 2012.gada 12.jūliju ir norādīts, ka pieteicējam ir dežūrmaiņa D1 un D2 – jāstrādā 12 stundas, 13.jūlijā darbs no rīta (R) – jāstrādā 4 stundas, savukārt – 2012.gada 15.jūlijā paredzēts darbs no rīta (R) – jāstrādā 6 stundas (*lietas 114.lapa*).

Dienesta pienākumu izpildes (darba laika) uzskaites tabulā, norādot faktiski nostrādāto laiku stundās par 2012.gada jūliju, tajā skaitā nakts laikā, konstatējams, ka 2012.gada 12.jūlijā pieteicējs nostrādājis 12 stundas, tajā skaitā 1 stundu nakts laikā, 2012.gada 13.jūlijā – nostrādājis 4 stundas, tajā skaitā 1 stundu nakts laikā, 2012.gada 15.jūlijā – 6 stundas.

[8] Noteikumu Nr.10 8.punkts noteic, ka struktūrvienībās, kurās ir noteikts summētais dienesta pienākumu izpildes laiks, amatpersonu diennakts atpūtas laiks ir ne mazāk kā 12 stundas pēc kārtas un septiņu dienu periodā tas nedrīkst būt īsāks par 36 stundām pēc kārtas.

Kā secināms no iepriekš minētā, nosakot pieteicējam 2012.gada 12.jūlijā dežūrmaiņu D1 un D2, dienesta pienākumu izpilde tiek plānota 24 stundas, bet uzskaitītas tiek 12 stundas. No iestādes sniegtajiem paskaidrojumiem (*lietas 112.lapa*) izriet, ka ar Bauskas iecirkņa priekšnieka mutisku rīkojumu amatpersonai viss norādītais laiks dienesta pienākumu izpildes vietā nav jāpavada, bet ir „mājas dežūras" – diennakts dežūra, kas jāveic, atrodoties „mājas dežūrā" no plkst.16.30 līdz plkst.8.00, brīvdienās un svētku dienās – visu diennakti, un jāizbrauc uz notikumiem pēc rīkojuma (izsaukuma).

Minēto apstiprina arī Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Bauskas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas vecākais inspektors /pers.E/ savā 2013.gada 10.janvāra dienesta ziņojumā, norādot, ka darba dienās no plkst.16.30 līdz plkst.8.00, brīvdienās un svētku dienās – visu diennakti iecirkņa inspektori, veicot pienākumus diennakts dežūrās, atrodas mājās un izbrauc uz notikumiem pēc rīkojuma. Par minēto bija informēts arī pieteicējs un atbilstoši viņa iesniegtajiem ziņojumiem par nostrādātajām darba stundām tās

tika norādītas darba laika uzskaites tabulā (*lietas 106.lapa*).

Sniedzot liecības tiesas sēdē, /pers. E/ paskaidroja, ka uz 20.datumu tiek sastādīts grafiks uz nākamo mēnesi un atbilstoši nostrādātajam darbinieks iesniedz atskaiti. Ja darbinieks veic pienākumus no plkst.22.00 līdz 6.00, tad viņš iesniedz atskaiti par nakts darbu, vai, ja atskaite netiek iesniegta, tad darbs tiek uzskaitīts pēc Elektronisko notikumu žurnāla. Nākamā dienā vai pēc paša vēlēšanās tiek dots brīvs laiks, lai izlīdzinātu stundu skaitu; ja nav iespējams šajā mēnesī, tad četru mēnešu periodā. Atbildot uz jautājumu, vai iespējama situācija, ka nodežurē dienu, tad vakarā ir izsaukums un nākamajā dienā turpinās dežūra, atbildēja, ka tas nav iespējams, jo, ja inspektors būtu strādājis (izbraucis uz notikuma vietu), tas būtu redzamas Elektronisko notikumu žurnāla izdrukā. Atbildot uz jautājumu par nepieciešamību strādāt 15.jūlijā, liecinieks norādīja, ka no iesniegtā grafika, kāds tas bija izveidots, var redzēt, ka izveidojās situācija, ka saslima vairāki darbinieki un radās dienesta nepieciešamība; tāpēc nodaļas priekšnieks izdeva šādu mutvārdu rīkojumu. Savukārt atrašanās darba vietā nenozīmē, ka tiek pildīti dienesta pienākumi.

[9] Tiesa, ņemot vērā iepriekš norādīto tiesisko regulējumu un darba laika uzskaites kārtību Valsts policijā, secina, ka iestādei bija pienākums veikt pieteicēja darba laika uzskaiti, uzskaitot pieteicēja nostrādāto darba laiku dienas laikā un faktiski nostrādāto laiku dežūrmaiņas laikā pēc plkst.16.30, tai skaitā nakts laikā.

Atbilstoši Dienesta gaitas likuma 28.panta otrajai daļai un 29.panta otrajai daļai Valsts policijas amatpersonas darba (dienesta pienākumu izpildes) laika uzskaite jāveic par četru mēnešu periodu, kura ietvaros tas nedrīkst pārsniegt normālā dienesta pienākumu izpildes laika stundu skaitu. Un tikai šajā periodā pārsniedzot noteikto stundu skaitu, iestādes pienākums būtu veikt virsstundu uzskaiti.

Pieteicējs norāda, ka viņa darba laika uzskaite nav veikta atbilstoši tiesību normām un faktiski nostrādātais darba laiks pārsniedz tiesību normās noteikto *normālo* darba laiku, t.i., pieteicējs ir strādājis virsstundas, kas netika atbilstoši uzskaitītas un apmaksātas.

Tiesa, pārbaudot lietas materiālus, konstatē, ka konkrētajā gadījumā, piemērojot Dienesta gaitas likuma normas par darba laika organizācijas kārtību, nav konstatējams, ka kādā četru mēnešu periodā laika posmā no 2012.gada janvāra līdz jūlijam nostrādāto stundu skaits pārsniegtu normālo normālā dienesta pienākumu izpildes laiku (stundās) četru mēnešu uzskaites periodā. Uz šādu aprēķinu nav norādījis arī pieteicējs.

Ņemot vērā minēto secināms, ka iestāde pareizi uzskaitījusi pieteicēja darba laiku.

[10] Attiecībā uz pieteicēja argumentiem par tiesību normās paredzētā atpūtas laika noteikšanu tiesa konstatē, ka pieteicējs ir norādījis uz to, ka pats pēc savas iniciatīvas visu dežūras laiku atradies darba vietā (*sk. lietas 13.lapa*) un pēc dežūras turpinājis pildīt amata pienākumus, līdz ar to uzskata, ka viņš sistemātiski tiek iesaistīts dežūrās, neievērojot normatīvo aktu prasības, kā arī viņam bez viņa rakstiska iesnieguma bija jāpiešķir atpūtas laiks.

Tiesa jau iepriekš konstatēja, ka saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 31.pantu dienesta pienākumu izpildes laika uzskaiti organizē iestādes vadītājs un amatpersonu dienesta pienākumu izpildes laiku uzskaita, aizpildot dienesta pienākumu izpildes laika uzskaites tabulas. Tātad tiesai jākonstatē, vai iestāde nav ievērojusi konkrētās tiesību normas prasības. Tāpat no iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka darba laika uzskaitē tiek uzskaitīts amatpersonas *faktiski* nostrādātais laiks. Līdz ar to šajā gadījumā jānoskaidro, vai tieši iestādes rīcībā ir konstatējama iepriekš minētās tiesību normas prasību neievērošana – vai iestāde apzināti nav veikusi pieteicēja darba laika uzskaiti. Proti, jākonstatē, vai pieteicējs, piemēram, 2012.gada 12.jūlijā no plkst.16.30 līdz 2012.gada 13.jūlija plkst.8.00 (t.sk. D2 dežūrmaiņas laikā) visu šo laiku ir veicis darbu (pildījis dienesta pienākumus) un attiecīgi turpinājis veikt dienesta pienākumus 2012.gada 13.jūlijā no plkst.8.00 līdz plskt.13.00.

No lietas materiāliem, ņemot vērā to, ka Bauskas iecirknī pastāvēja iespēja diennakts dežūras laikā no plkst.16.30 līdz plkst.8.00 atrasties mājās, izriet, ka pieteicējs no 2012.gada 12.jūlija plkst.23.00 līdz 2012.gada 13.jūlija plkst.1.00 bija izbraucis uz notikuma vietu (*lietas 123.lapa*). Minētās divas darba stundas – kā nakts darbs uzskatīts pieteicēja darba laika uzskaites tabelē (*lietas 59.lapa*).

Tiesa, pamatojoties uz lietā esošajiem dokumentiem un tiesas sēdē uzklausītajiem paskaidrojumiem un liecinieka liecībām, secina, ka nav tiesiska pamata uzskatīt, ka iestāde apzināti ir izvairījusies no pieteicēja faktiski nostrādātā darba laika uzskaites dežūrmaiņu laikā. Kā izriet no paša pieteicēja teiktā, tad viņš pats uz savu iniciatīvu atradies darba vietā dežūrmaiņas laikā, savukārt šāds apstāklis nevar būt par pamatu tam, lai iestāde šo laiku objektīvi atspoguļotu pieteicēja darba laika uzskaitē. Bez citu pierādījumu esamības par to, ka pieteicējs viesis dienesta pienākumus no 2012.gada plkst.16.30 līdz 2012.gada 13.jūlija plkst.8.00, izņemot uzskaitīto darbu nakts laikā, nav iespējams izdarīt secinājumu, ka tieši iestāde ir veikusi darbības, lai neuzskaitītu pieteicēja faktiski nostrādātās stundas. Izejot no pretējā – iestādei, lai uzskaitītu faktiski nostrādātās stundas, ir jākonstatē, ka pieteicējs likumīgā kārtā veicis darbu, kad uzsācis un kad pabeidzis konkrēta dienesta pienākuma izpildi.

Savukārt, ja pats pieteicējs veic savus dienesta pienākumus ārpus noteiktā darba laika (grafika), tas nav atzīstams par iestādes izdarītu pārkāpumu darba laika uzskaites kārtībā. Tādējādi, ja iestāde (tās atbildīgā amatpersona) nav informēta par šādu pieteicēja rīcību, tad pieteicēja dienesta pienākumu pildīšana vai tikai atrāšanas darba vietā ārpus noteiktā darba laika (grafika) pati par sevi nevar radīt iestādei tiesisku pienākumu veikt darba laika uzskaiti vai atpūtas laika noteikšanu (piešķiršanu).

Ņemot vērā minēto, tiesa nesaskata iestādes rīcībā pārkāpumus pieteicēja dienesta pienākumu izpildes laika uzskaitē un atpūtas laika noteikšanā.

[11] Tāpat tiesas ieskatā nav izšķirošas nozīmes pieteicēja argumentam, ka viņš, uzsākot dienesta pienākumu izpildi Bauskas

iecirknī, nebūtu iepazīstināts ar Pavēli Nr.25. Kā var secināt no lietas apstākļiem, minētais apstāklis ilgu laiku (no 2012.gada janvāra līdz jūlijam) nav bijis par šķērsli, lai pieteicējs pildītu savus dienesta pienākumus atbilstoši katru mēnesi sastādītajiem darba laika grafikiem, uz kuriem ir pieteicēja paraksts par iepazīšanos.

[12] Par ieturējumiem no pieteicējam izmaksājamā atalgojuma laika posmā no 2012.gada februāra līdz septembrim – kopā Ls16,60 par mobilā telefona sarunām konstatējams turpmāk minētais.

2012.gada 16.janvārī starp pieteicēju un Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldi (valdītājs) noslēgts līgums Nr.49, ar kuru valdītājs nodevis pieteicējam lietošanā bez atlīdzības mobilā telefona abonenta numuru (SIM karti) dienesta pienākumu izpildes nodrošināšanai ar nosacījumu, ka valdītājs apmaksā tikai abonēšanas maksu ar mobilo sarunu pakalpojuma limitu Ls0. Savukārt pieteicējs saskaņā ar līguma 9.punktu pieteicējs sedz mobilo sarunu pakalpojumu summu, kas pārsniedz līgumā noteikto mobilo sarunu pakalpojuma apmaksas limitu, ieturot šo summu no pieteicēja atalgojuma. Līgumā atrunāta strīdus risināšanas kārtība (*lietas 35.-36.lapa*).

Savukārt pieteicējs uzskata, ka minētājā līgumā nolīgtais – ieturējumi no pieteicējam izmaksātā atalgojuma, ar kuru sedz mobilo sarunu pakalpojumu izmaksas, ir ieturējumi Darba likuma 79.panta izpratnē.

[13] Darba likuma 79.panta pirmā daļa noteic, ka darba devējam ir tiesības ieturēt no darbiniekam izmaksājamās darba samaksas to zaudējumu atlīdzību, kas viņam radušies darbinieka prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ. Šāda ieturējuma izdarīšanai nepieciešama darbinieka rakstveida piekrišana.

No minētas tiesību normas secināms, lai darba devējs būtu tiesīgs ieturēt no darbinieka darba samaksas zaudējumu atlīdzību, jāpastāv šādiem obligātiem priekšnoteikumiem: - zaudējumu esamība; - zaudējumu cēlonis ir darbinieka prettiesiska rīcība; - darbinieks rakstveidā ir piekritis ieturējumu veikšanai no darba samaksas.

Minētā tiesību norma vērsta uz tiesisko regulējumu, kas attiecas uz darbinieka civiltiesiskās atbildības pamatu un apmēru (Darba likuma 86.pants). Proti, ja zaudējumi darba devējam nodarīti, darbiniekam bez attaisnojoša iemesla neveicot darbu vai arī to veicot nepienācīgi, vai citādas prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ ir nodarīts zaudējumus darba devējam. Tātad zaudējumi var tikt saistīti tikai ar veicamo darba pienākumu raksturu un sekām.

Savukārt pieteicēja ar līgumu uzņemtās saistības – lietot darba devēja mobilā telefona abonenta numuru un segt mobilo sarunu pakalpojuma izmaksas nav saistītas Darba likuma 79. un 86.panta regulējumu (saistībā ar dienesta pienākumu izpildi).

Vienlaikus tiesa konstatē, ka Dienesta gaitas likuma normās nav noteikta kārtība amatpersonu nodrošināšanai ar nepieciešamajiem sakaru līdzekļiem dienesta pienākumu izpildei, bet Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 32.pantā ir paredzēta sakaru izdevumu kompensācijas kārtība, proti, amatpersonai (darbiniekam), kurai amata (dienesta, darba) pienākumu izpildei tiek piešķirts mobilais tālrunis, valsts vai pašvaldības institūcijas noteiktajā apmērā kompensē sakaru izdevumus (..) (pirmā daļa).

No minētā būtu secināms, ka pieteicējs, parakstot iepriekš minēto līgumu, ir iepazinies ar iestādē noteikto kārtību un apmēriem un rakstveidā piekritis šādai izdevumu kompensācijas kārtībai par mobilā tālruņa sarunu izmaksām. Līdz ar to nepamatota ir pieteicēja atsaukšanas uz Darba likuma normām, kas neregulē šādu izdevumu kompensācijas un vienošanos noslēgšanu. Tomēr šīs lietas ietvaros nav izvērtējama iestādes noteiktā kārtība un limiti sakaru izdevumu kompensēšanai amatpersonai, kas tai radušies, pildot dienesta pienākumus. Pieteicējam ir jāņem vērā iestādes noteiktajā kārtībā (ja tāda pastāv) noteiktie sarunu samaksu limiti un citi ierobežojumi (ja tādi ir noteikti atbilstoši amatpersonas dienesta pakāpei).

[14] Administratīvā procesa likuma 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.pantam iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

Izskatot pieteicēja prasījumu par atlīdzinājumu, ņemams vērā, ka šajā lietā nav nodibināts, ka iestādes darbības, veicot darba laika uzskaiti un ieturot no pieteicēja atalgojuma 16,60 latus par sakaru izmaksām, būtu atzīstamas par prettiesiskām. Līdz ar to nepastāv tiesiskais pamats atlīdzinājuma noteikšanai un pieteikums šajā daļā arī ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. B/ pieteikumu par Valsts policijas Zemgales reģionālās pārvaldes Bauskas iecirkņa rīcības atzīšanu par prettiesisku, organizējot dienesta pienākumu izpildes laiku un neuzskaitot dienesta pienākumu izpildes laiku atbilstoši faktiski nostrādātajam laikam par laika periodu no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 19.jūlijam, un ieturot no /pers. B/ atalgojuma 16,60 latus laika periodā no 2012.gada februāra līdz 2012.gada oktobrim par mobilā tālruņa sarunām; kā arī mantisko zaudējumu 16,60 lati un morālā kaitējuma 5000 lati atlīdzinājumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnese (*personiskais paraksts*) S.Ozola